

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U002486

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 12-06-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:



II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Потьомкін Сергій Миколайович

2. Serhii Potemkin

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 073

Назва наукової спеціальності: Менеджмент

Галузь / галузі знань: управління та адміністрування

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Управління та адміністрування

Дата захисту: 30-07-2026

Спеціальність за освітою: Обладнання легкої промисловості та побутового обслуговування

Місце роботи здобувача: Товариство з обмеженою відповідальністю «СКАЙФОЛ»

Код за ЄДРПОУ: 38594199

Місцезнаходження: вул. Ушинського, 40, Київ, 03151, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 14784

Повне найменування юридичної особи: Національний транспортний університет

Код за ЄДРПОУ: 02070915

Місцезнаходження: вул. М. Омеляновича-Павленка, Київ, 01010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний транспортний університет

Код за ЄДРПОУ: 02070915

Місцезнаходження: вул. М. Омеляновича-Павленка, Київ, 01010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 73.29, 78.19.15, 06.81

Тема дисертації:

1. Обґрунтування стратегії розвитку транспортного підприємства в умовах турбулентного середовища.
2. Substantiation of the development strategy of a transport enterprise in a turbulent environment.

Реферат/анотація:

1. Дисертація «Обґрунтування стратегії розвитку транспортного підприємства в умовах турбулентного середовища» присвячена дослідженню теоретичних і практичних засад обґрунтування стратегії розвитку транспортного підприємства в умовах турбулентного середовища. Актуальність теми зумовлена необхідністю формування адаптивних стратегій управління розвитком транспортними підприємствами в умовах зростаючої економічної турбулентності, геополітичної нестабільності. За таких умов стратегічне обґрунтування розвитку забезпечує стійкість бізнес-моделі, оптимізувати ресурсний потенціал і сформувані довгострокові конкурентні переваги на ринку транспортних послуг. У роботі особливу увагу приділено дослідженню і оцінюванню факторів турбулентності зовнішнього середовища транспортних підприємств та обґрунтуванню сценарного моделювання як інструменту формування адаптивної системи стратегічного управління розвитком для забезпечення стійкої конкурентоспроможності за таких умов. У розділі 1 розглянуто теоретико-методичні засади стратегічного розвитку підприємств в умовах турбулентного середовища. Показано, що в умовах прогнозованості ефективними є структуровані моделі планування, а за

турбулентності – адаптивні та гібридні підходи. Визначено, що стратегія розвитку має поєднувати чіткі орієнтири з резервними сценаріями та інструментами оперативної перебудови бізнес-моделі. Виокремлено три групи факторів турбулентності (макро-, галузеві та соціальні) та показано їхній комплексний вплив на транспортну сферу. Зовнішнє середовище розглянуто як єдину систему, що потребує проактивного підходу до прийняття рішень. Запропоновано класифікацію стратегій за рівнем динамізму середовища та окреслено специфіку стратегічного управління транспортними підприємствами як багаторівневого процесу, що інтегрує ресурсну, процесну, інституційну та інноваційну логіку. У розділі 2 досліджено стратегічні орієнтири розвитку транспортних підприємств в умовах турбулентного зовнішнього середовища. Проаналізовано динаміку вантажних і пасажирських перевезень в Україні у 2015–2024 рр., фінансово-економічні результати транспортних підприємств та інвестиційні тенденції. Встановлено ключові фактори турбулентності (ВВП, чисельність економічно активного населення, зовнішньоторговельний обіг) та оцінено їхній вплив на розвиток галузі. Запропоновано систему принципів стратегічного управління, що поєднує зовнішню адаптацію, внутрішню спроможність і стратегічний контроль і корекцію. Розроблено сценарно-орієнтовану концепцію стратегічного розвитку транспортних підприємств, яка забезпечує баланс між гнучкістю та стабільністю, підвищує стійкість і конкурентоспроможність у турбулентному середовищі. У розділі 3 розроблено методичні засади стратегічного управління розвитком транспортних підприємств. Основний акцент зроблено на комплексній оцінці турбулентності зовнішнього середовища та формуванні адаптивних стратегій. Турбулентність розглянуто як багатовимірне явище, що проявляється через волатильність, невизначеність, складність і неоднозначність, кожен із вимірів формує специфічні ризики та управлінські виклики. Запропоновано методичний підхід до оцінювання турбулентності, який базується на чотирьох ключових вимірах та їхніх індикаторах. Експертна оцінка засвідчила домінування виміру «Складність/Нелінійність», тоді як інтегральний показник підтвердив високий рівень турбулентності середовища АТ «Укрзалізниця». Сформовано систему базових сценаріїв розвитку транспортних підприємств, яка відображає різні комбінації реалізації ключових невизначеностей (відбудова інфраструктури, інвестиції у цифрові та «зелені» технології). Побудовано концептуальну модель коригування стратегії розвитку, яка включає моніторинг зовнішнього та внутрішнього середовища, коригування сценарію й здатність до сценарної трансверсії. Визначено систему принципів моніторингу, що охоплює системність, регулярність, інтегрованість та прогностичність, забезпечуючи цілісність процесу стратегічного управління. Обґрунтовано, що стратегічний розвиток транспортних підприємств має спиратися не лише на адаптацію до обраного сценарію, а й на здатність до сценарної трансверсії, яка включає оцінку ризиків, ресурсну переорієнтацію, управлінську мобілізацію та комунікацію зі стейкхолдерами відповідно до європейських стандартів сталого розвитку. Ключові слова: стратегія, розвиток, стратегія розвитку, оцінка, діяльність, управління, адаптація, транспортне підприємство, турбулентне середовище, стратегічне управління, нестабільність, невизначеність, аналіз, зовнішнє середовище, сценарне моделювання.

2. The dissertation "Substantiation of the development strategy of a transport enterprise in a turbulent environment" is devoted to studying the theoretical and practical principles of substantiation of the development strategy of a transport enterprise in a turbulent environment. The relevance of the topic is due to the need to form adaptive strategies for managing the development of transport enterprises in conditions of growing economic turbulence and geopolitical instability. In such conditions, strategic substantiation of development ensures the stability of the business model, optimizing resource potential and forming long-term competitive advantages in the transport services market. The work pays special attention to the study and evaluation of turbulence factors in the external environment of transport enterprises and the justification of scenario modeling as a tool for forming an adaptive system of strategic development management to ensure sustainable competitiveness in such conditions. The first chapter examines the theoretical and methodological principles of strategic development of enterprises in a turbulent environment. It is shown that in conditions of predictability, structured planning models are effective, and in turbulence, adaptive and hybrid approaches. It is determined that the development strategy should combine clear guidelines with contingency scenarios and tools for operational restructuring of the business model. Three groups of turbulence factors (macro, industry-specific, and social) are identified and their complex

impact on the transport sector is shown. The external environment is considered as a single system that requires a proactive approach to decision-making. A classification of strategies is proposed according to the level of environmental dynamism and the specifics of strategic management of transport enterprises are outlined as a multi-level process that integrates resource, process, institutional and innovation logic. Chapter 2 examines the strategic guidelines for the development of transport enterprises in a turbulent external environment. The dynamics of freight and passenger transportation in Ukraine in 2015–2024, the financial and economic results of transport enterprises and investment trends are analyzed. The key factors of turbulence (GDP, the number of economically active population, foreign trade turnover) are identified and their impact on the development of the industry is assessed. A system of strategic management principles is proposed, combining external adaptation, internal capacity and strategic control and correction. A scenario-oriented concept of the strategic development of transport enterprises is developed, which provides a balance between flexibility and stability, increases resilience and competitiveness in a turbulent environment. In chapter 3, methodological principles of strategic management of the development of transport enterprises are developed. The main emphasis is placed on a comprehensive assessment of the turbulence of the external environment and the formation of adaptive strategies. Turbulence is considered as a multidimensional phenomenon that manifests itself through volatility, uncertainty, complexity and ambiguity, each of the dimensions forms specific risks and management challenges. A methodological approach to assessing turbulence is proposed, which is based on four key dimensions and their indicators. Expert assessment indicated the dominance of the dimension "Complexity/Nonlinearity", while the integral indicator has confirmed the high level of turbulence in the environment of JSC "Ukrzaliznytsia". A system of basic scenarios for the development of transport enterprises is formed, which reflects various combinations of the implementation of key uncertainties (reconstruction of infrastructure, investments in digital and "green" technologies). A conceptual model of development strategy adjustment is built, which includes monitoring of the external and internal environment, scenario adjustment and the ability to scenario transversion. A system of monitoring principles is defined, which covers systematicity, regularity, integration and predictability, ensuring the integrity of the strategic management process. It has been substantiated that the strategic development of transport enterprises should be based not only on adaptation to the selected scenario, but also on the ability to scenario transversion, which includes risk assessment, resource reorientation, management mobilization and communication with stakeholders. In accordance with European standards of sustainable development. Keywords: strategy, development, development strategy, evaluation, activity, management, adaptation, transport enterprise, turbulent environment, strategic management, instability, uncertainty, analysis, external environment, scenario modeling.

Державний реєстраційний номер ДіР: 0122U201482

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Лучникова Т. П., Харсун Л. Г., Потьомкін С. М. Залізничний транспорт України за турбулентності зовнішньоторговельних потоків. Товари і-ринки. 2023. Том 45 № 1. С. 17–26. DOI: [https://doi.org/10.31617/2.2023\(45\)02](https://doi.org/10.31617/2.2023(45)02) URL: <https://journals.knute.edu.ua/commodities-and-markets/article/view/1771/1684>
- Потьомкін С. М. Економічна безпека як відображення стратегії розвитку транспортного підприємства. Економіка та суспільство. Вип. 74. 2025. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-74-150> URL:

<https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/6113/6054>

- Потьомкін С. М. Розробка стратегії розвитку транспортного підприємства на основі сценарного підходу. Актуальні проблеми сталого розвитку. 2025. № 2(4). С. 70–79. DOI: [https://doi.org/10.60022/2\(4\)-8S](https://doi.org/10.60022/2(4)-8S). URL: <https://journals.csr.com.ua/index.php/sustainability/uk/article/view/116/125>
- Потьомкін С. М. Концептуальні засади розробки стратегії розвитку транспортних підприємств в умовах турбулентного середовища. Бізнес Інформ. 2025. №7. С. 562–567. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-7-562-569> URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2025-7_0-pages-562_569.pdf
- Потьомкін С. М., Тарновська І. В. Стратегії розвитку підприємства в умовах нестабільного середовища: концептуальні та практичні підходи до формування. Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (економічні науки). 2025. № 4. С. 101–107. DOI: <https://doi.org/10.20998/2519-4461.2025.4.101>. URL: <https://es.khpi.edu.ua/article/view/351471>
- Потьомкін С. М. Стратегія розвитку транспортних підприємств: науково-практичний підхід до обґрунтування в умовах турбулентності глобального середовища. Актуальні проблеми економіки. 2026. № 2. С. 101–107. DOI: <https://doi.org/10.32752/1993-6788-2026-1-296-307-318>. URL: https://economicscience.net/wp-content/uploads/2026/02/2.26._topic_Sergii-Potomkin-307-318.pdf

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість: збільшення обсягів виробництва

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тарновська Ірина Віталіївна

2. Iryna Tarnovska

Кваліфікація: к.е.н., доцент, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2027-946X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний транспортний університет

Код за ЄДРПОУ: 02070915

Місцезнаходження: вул. М. Омеляновича-Павленка, Київ, 01010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Обруч Ганна Володимирівна
2. Hanna Obruch

Кваліфікація: д. е. н., доцент, 08.00.04**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-9082-2344**Додаткова інформація:** <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216922375>**Повне найменування юридичної особи:** Український державний університет залізничного транспорту**Код за ЄДРПОУ:** 01116472**Місцезнаходження:** майдан Фейербаха, Харків, Харківський р-н., 61050, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Дем'яненко Тетяна Іванівна
2. Tetiana Demianenko

Кваліфікація: к. е. н., доцент, 08.00.04**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-9362-635X**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна**Код за ЄДРПОУ:** 02071205**Місцезнаходження:** майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Харчук Олена Георгіївна
2. Olena Kharchuk

Кваліфікація: к. е. н., доцент, 08.00.04**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-5344-4121**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Національний транспортний університет

Код за ЄДРПОУ: 02070915

Місцезнаходження: вул. М. Омеляновича-Павленка, Київ, 01010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шкуренко Ольга Володимирівна

2. Olga Shkurenko

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0460-4800

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний транспортний університет

Код за ЄДРПОУ: 02070915

Місцезнаходження: вул. М. Омеляновича-Павленка, Київ, 01010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Боняр Світлана Михайлівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Боняр Світлана Михайлівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Іванушко Олександр Миколайович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**



Юрченко Тетяна Анатоліївна